

The first part of the paper discusses the importance of the research and the need for a new approach. It then presents a detailed description of the methodology used in the study. The results of the study are then presented, followed by a discussion of the implications of the findings. The paper concludes with a summary of the main points and a list of references.

The research was conducted in a laboratory setting. The participants were all male, aged between 20 and 30 years. They were all students at a university in the United Kingdom. The study was approved by the local ethics committee. The participants were given a practice trial before the main experiment. The results of the practice trial were used to determine the order of the conditions. The participants were then allocated to one of two groups. The first group was the control group. The second group was the experimental group. The control group was given a standard condition. The experimental group was given a modified condition. The results of the study are presented in Table 1. The results show that the experimental group performed significantly better than the control group. This suggests that the modified condition is more effective than the standard condition. The implications of these findings are discussed in the next section.

The findings of this study have important implications for the field of research. They suggest that the modified condition is more effective than the standard condition. This has implications for the design of future studies. It also has implications for the development of new treatments. The results of this study provide a basis for further research. They also provide a basis for the development of new treatments. The results of this study provide a basis for further research. They also provide a basis for the development of new treatments.

John Steinbeck • Amerika ve Amerikalılar

America and Americans and Selected Nonfictions (2002 Edition)

© 2002 Elaine Steinbeck and Thomas Steinbeck

Bu kitabın yayın hakları Anatolia Telif Hakları Ajansı aracılığıyla
McIntosh & Otis, Inc.'den alınmıştır.

İletişim Yayınları 3555 • Dünya Edebiyatı 335

ISBN-13: 978-975-05-3834-6

© 2025 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM

1. Baskı 2025, İstanbul

DİZİ YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge

YAYINA HAZIRLAYAN Necdet Dümelli

KAPAK Suat Aysu

KAPAK RESMİ John Sloan, "Anacade, Gloucester", 1917

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Nebiye Çavuş

DİZİN Mehmet Atala, Berkay Üzüm

BASKI Ayhan Matbaası • SERTİFİKA NO. 44870

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/41

Bağcılar 34218 İstanbul • Tel: 212.445 32 38

CİLT Güven Mücellit • SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6

Bağcılar 34218 İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları • SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

John Steinbeck

Amerika ve Amerikalılar

Denemeler Seçkisi

*America and Americans
and Selected Nonfictions*

DERLEYENLER

Susan Shillinglaw - Jackson B. Benson

ÇEVİREN

Abdullah Yılmaz

JOHN STEINBECK 27 Şubat 1902'de Salinas, Kaliforniya'da doğdu. Çocukluğunda, yaz tatillerinde Salinas civarındaki çiftliklerde çalıştı. Salinas Lisesi'nden mezun olduktan sonra 1920 ve 1926 yılları arasında Stanford Üniversitesi'nde İngiliz Edebiyatı bölümünde okudu fakat mezun olmadan okuldan ayrıldı. Uzun süre işçilik yaptı, turist rehberi olarak çalıştı. İlk kitabı *Altın Kupa* 1929'da yayımlandı. 1930'da Carol Henning'le evlendi. İlk kitabını *Cennet Çayırıları* (1932), *Al Midilli* (1933) ve *Bilinmeyen Bir Tanrıya* (1933) takip etti. Satış başarısı yakalayan ve kendisine ün kazandıran kitabı ise *Yukarı Mahalle* (1935) oldu. Bu yıllarda, Büyük Buhran ve çiftçileri zor durumda bırakan toz fırtınaları Steinbeck'in kitaplarında önemli bir yer tutmaya başladı. *Bitmeyen Kavga* (1936), *Fareler ve İnsanlar* (1937) ve *Gazap Üzümleri* (1939) eleştirmenler, okuyucular tarafından büyük bir ilgiyle karşılandı. *Gazap Üzümleri* 1940 Pulitzer Ödülü'ne ve Ulusal Kitap Ödülü'ne layık görüldü. Romanlarının yanı sıra *Krizantemler* (1937) ve *Uzun Vadi* (1938) adlı öyküleri yayımlandı. Bu dönemde biyolog Ed Ricketts'le kurduğu dostluk, Steinbeck'e kitap yazmak için maddi ve manevi desteği sağladı. 1941'de biyolog arkadaşına yardım etmek için Meksika'ya gitti ve bu seyahat, kitapları için önemli bir kaynak oldu. 1930'lu yılların ikinci yarısında yakaladığı başarıyı, 1942'de yayımlanan *Ay Batarken*'le sürdürdü. Aynı yıl, Carol'la olan evliliği sona erdi ve Gwyndolyn Conger'la evlendi. İkinci Dünya Savaşı yıllarında savaş muhabirliği yaptı. Savaş sonrasında arka arkaya *Sardalye Sokağı* (1945), *Asiler Otobüsü* (1947), *İnci* (1947) adlı kitaplarını çıkardı. 1944 ve 1946'da iki oğlu oldu: Thomas Myles ve John. 1948'de Gwyndolyn'le boşandılar ve 1950'de Elaine Scott'la evlendi. *Çılgın Dünyadan Uzak* (1951), *Cennetin Doğusu* (1952), *Tatlı Perşembe* (1954), *Ben Bir Devrimciyim* (1954), *Pippin IV'ün Kısa Süren Saltanatı* (1957), *Bir Savaş Vardı* (1958), *Kaygılarımızın Kışı* (1961) yayımlandı. 1962'de Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazandı. Komite, yazarın "duygudaşlık yoluyla yarattığı mizah ve keskin bir toplumsal anlayışla bir araya getirdiği gerçekçi ve yaratıcı üslubu" nedeniyle bu ödülü verdiğini açıkladı. Ardından *Köpeğim Charley ile Amerika Yollarında* (1962) ve *Amerika ve Amerikalılar* (1966) yayımlandı. 1966'da, dedesinin de yaşadığı ve hayatını kaybettiği topraklara, İsrail'e seyahat etti. 1968'deki grip pandemisinde, New York'ta, 20 Aralık'ta kalp yetmezliğinden hayatını kaybetti.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	9
I. YÜREK MEKÂNLARI.....	19
Salinas'ta Her Zaman Yapacak Bir Şeyler Bulunur.....	23
Altın Kelepçe.....	34
30'lar İçin Bir Kılavuz.....	38
Bir New York'lu Olmak.....	55
Deniz Kartallarıyla Savaşım.....	65
Sag Harbor Muhabbetleri.....	75
II. TARAFLI SANATÇI.....	91
Kaliforniya'da Bitmeyen Kavga.....	97
Hasat Çingeneleri: İşgal Kampları.....	104
Portakal Ağaçları Altında Açlıktan Ölmek.....	110
Taraf Tutan Yazarlar'dan.....	115
Ben Bir Devrimciyim.....	116
Silahsız Düello.....	119
Arthur Miller'ın Duruşması.....	130

<i>Atque Vale</i>	134
Sevgili Adlai	137
GOP Delegelerinin Daha Büyük, Daha Güzel Rozetleri Var	139
<i>L'Envoi</i>	142
 III. ÇEŞİTLİ YAZILAR.....	147
Derken Kolum Koptu	155
Balıkçılık Üzerine	163
Sirk	167
Başiboş Köpekler Üzerine Başiboş Düşünceler	170
... yakalanmış ateşböcekleri gibi.....	173
Hepimizin İçindeki Jan	175
“O” Dedğimiz Bir T Model	178
 IV. YAZMA ÜZERİNE.....	183
Oyun-Kısa Roman	187
Kısa Romanlarım	191
Mantıksal Temel	194
Eleştirmenler - Bir Yazarın Bakış Açısından	196
Kitaplar Üzerine Bazı Rastgele ve Kaba Görüşler	201
Nobel Ödülü Kabul Konuşması.....	207
 V. ARKADAŞLAR	211
Ed Ricketts Hakkında'dan	215
Ernie Pyle.....	253
Tom Collins.....	255
Robert Capa	258
Adlai Stevenson	260
Henry Fonda	265
Woody Guthrie.....	268

VI. YURTDIŞINDA GAZETECİ.....	271
Fransa'nın Ruhu ve Bedeni.....	279
Paris'te Bir Amerikalı (<i>dördüncü deneme</i>).....	293
Paris'te Bir Amerikalı (<i>on üçüncü deneme</i>).....	296
Positano.....	300
Floransa: Kulenin Patlaması.....	309
İrlanda'ya Dönüyorum.....	313
Anthony Daly'nin Hayaleti.....	322
VII. SAVAŞ MUHABİRİ.....	327
Çıkarma Gemisi.....	335
Bekleme.....	339
Hava Saldırısı Hikâyeleri.....	342
Lilli Marlene.....	345
Bob Hope.....	348
Vietnam Savaşı: Ne Cephe Belli, Ne de Gerisi.....	352
Delta'da Harekât.....	355
Terörizm.....	360
Püf, Sihirli Ejderha.....	363
Şair Yevtuşenko'ya Açık Mektup.....	368
VIII. AMERİKA VE AMERİKALILAR.....	371
Önsöz.....	377
<i>E Pluribus Unum</i>	379
Paradoks ve Düş.....	391
Halkın Hükümeti.....	402
Yaratılmış Eşit.....	410
<i>Genus Americanus</i>	419
Mutluluk Peşinde.....	436
Amerikalılar ve Toprak.....	445

Amerikalılar ve Dünya	452
Amerikalılar ve Gelecek	462
Sonsöz	474
KAYNAKÇA	477
STEINBECK'İN DÜZYAZILARINDAN SEÇME KAYNAKÇA	479
DİZİN	488

GİRİŞ

Çoğu Amerikalı, John Steinbeck adını bilir ve birçoğu da onun *Gazap Üzümleri*, *Fareler ve İnsanlar*, *Sardalye Sokağı* ve *Cennetin Doğusu* romanlarını okumuştur. Onun kitapları her yıl milyonlarca satıyor ve Birleşik Devletler'deki bütün okullarda kitaplarından bir ya da ikisi mutlaka okutuluyor. Ölümünden çok sonra bile bu kadar sevilen ve tutkuyla okunan fazla yazar yoktur. Ve Steinbeck gibi, hem bu kadar tanınmış hem de eleştirel ve kültürel karşı akımlara uzun yıllar dayanan kitaplar yazmış çok az yazar vardır. Mark Twain, Robert Frost ve Willa Cather gibi, John Steinbeck'in de bu kadar sevilmesinin nedeni gerçek bir Amerikalı, halk için, halkın içinden bir yazar olmasıydı.

Çoğu kişi Steinbeck'in romanlarını bilir, ama düzyazıları pek bilinmez. Halbuki Steinbeck 1936'dan 1966'ya kadar, ülkede ve yurtdışında çeşitli gazete ve dergilerde yayımlanan sayısız deneme kaleme almıştı. Bunlar o günlerde çok okunmuş ve zaman içinde unutulup gitmiştir. Ama geneline bakarsak bu yazılar şaşırtıcı bir biçimde modern ve günceldir. Steinbeck toplumsal akımlarla, politikayla ve tarihle iç içe yaşayan bir yazardı. Yirminci yüzyıl için hayati önem taşıyan çevre, yoksulluk ve evsizlik, Amerika'daki ahlâki çöküntü, büyük savaşlar, ırkçılık, etnik ayrımcılık gibi meseleleri ele almıştı. Diğer denemeleriye hayatını, seyahatlerini, fikirlerini ve tasarılarını anlatır. Ufku çok geniş, üslubu yalın ve içten, konuları son derece zengindir; açıklayıcı, esprili, izlenimci, tutkulu yazılardır bunlar.

Steinbeck'in yüzüncü yılı onuruna yayımlanan elinizdeki bu derleme onun gazeteci ve yorumcu olarak kaleme aldığı örnek denemelerini ve köşe yazılarını ilk kez bir araya getiriyor. Yine bu derlemede birinci basımı 1966'da yapılmış, Steinbeck'in Amerikan hayatı üzerine düşüncelerinin derlendiği son kitabı *Amerika ve Amerikalılar* yeniden yayımlanıyor. Ayrıca *Köpeğim Charley ile Amerika Yollarında*'nın (1962) şimdiye kadar hiç yayımlanmamış son bölümü de bu derlemeye eklenmiştir. Bu deneme ve makalelerin bazıları kışkırtıcı, bazıları sarsıcı, bazıları düşündürücü, bazıları da eğlencelidir.

Steinbeck 1956'da "Gazetecilikle ilgili ne söyleyebilirim ki?" diye soruyor ve kendisi yanıtlıyordu: "Gazetecilikte en yüce erdemi ve en büyük kötülüğü yan yana görebilirsiniz. O bir diktatörün kontrol altına alacağı ilk şeydir. O hem edebiyatın anası hem de bir süprüntü yığındır. Birçok durumda sahip olduğumuz tek tarihtir, ama yine de kötü insanların elinde oyuncaktır. Buna rağmen, uzun yıllardan beri ve belki de bu kadar çok insanın ürünü olduğu için, gazetecilik belki de yaptığımız en temiz iştir" (SLL 526).¹ Steinbeck'in makaleleri ve denemelerini bir araya getiren bu derleme, birçok bakımdan, kendi zamanının tanığı olan bir yazarın "en yalın/temiz" kayıtlarıdır. Eleştirmen Lewis Gannett'in *Sea of Cortez* için söyledikleri, gazeteci yazar Steinbeck'in eserleri için de söylenebilir: Burada "hiçbir romanında olmadığı kadar bütün bir insan, John Steinbeck var".

Mark Twain gibi Steinbeck de sağlam bir demokrattı; iktidar ve ayrıcalıklara kuşkuyla bakar, en iyi yönlerimizi teşvik etmeye çalışırdı ve bunu bazen kederli, bazen şaşkın ve öfkeli, bazen de alaycı bir dille ve şeytani bir gülümsemeyle yapardı. Romancı ve gazeteci rolünü oynarken her zaman elinden gelenin en iyisini yapmıştır; işine büyük bir özen gösterirdi ama Twain gibi, o da nadiren kendini fazla ciddiye alırdı. 1956 genel seçimlerinde muhabirlik yapmaya gönüllü olduğunda, denemelerini yayımlayacak gazetelerin editörlerine şöyle yazmıştı: "Walter Lippmann, Alsop'lar ve David Lawrence'ın benden korkması için hiçbir neden yok. Benim, güvenilir ya da değil, kaynaklarım yok. Eğer bir tahminde bulunacak olursam, bunu muhtemelen San Jose, Kaliforniya'dan

1 Editörlerin bölüm girişlerindeki notlarında adı geçen eserleri kitabın sonundaki Kaynakça bölümünde bulabilirsiniz; yayımlanmamış mektuplar, özellikle Harry Guggenheim-John Steinbeck mektupları, tarih belirtilerek gösterilmektedir.

yedek listedeki bir delegenin eşinden aldığım bilgiyle ve ‘genellikle güvenilir kaynaklar’ arasında sayılan birine buz servisi yapmış otel görevlisinin kulağıma fısıldadıklarıyla yapacağım” (SLL 526).

Steinbeck, sıradan insanları ilgilendiren konuları seçmekte, genellikle kendisini onların yerine koyarak belli bir tutum takınmakta ustaydı. Ama her şeyden önce, bütün bunları yaparken eğlendirdiği kadar bilgilendirmesini de bilirdi. Aslında bu yazılar, hem yaşadığı süre içinde hem de ölümünden sonra, sevgisi, ilgisi ve espri anlayışıyla kendisini Amerikan halkına sevdirmiş bir insanın hayatından kesitler sunuyor. Bu kitap onun bu zenginliğini gösterecek biçimde düzenlendi; düşüncesinin gücünü, tutkularının boyutunu ve edebi deneme ve makalelerini kaleme alırkenki yaklaşımını sergileyen yazılar seçildi.

John Steinbeck, bir meslek olarak gazeteciliğin henüz son derece esnek bir kavram olduğu bir çağda yaşadığı için şanslıydı. Gazeteler haber yapmak üzere romancıları görevlendiriyordu ve *Gazap Üzümleri*’nin ardından adı Amerikan halkının bilinçaltına kazınmış olan Steinbeck bu iş için biçilmiş kaftandı. Yayıncılar, sırf adından dolayı değil, en sıradan yazılarında bile hünerini sergilediği bilindiği için de onun eserlerini yayımlamaktan mutluydu. İlk makalesini yayımladığı 1936’dan, 1966’daki son makalesine kadar, Steinbeck bu kısa yazıları hep ciddiye almış, her birinin üzerine titremişti. 1952’de üstlendiği görev yüzünden aklının karışık olduğu bir sırada temsilcisi Elizabeth Otis’e şunları yazıyordu: “Beni bilirsin, hayatım boyunca gerçekten kolay bir tek yazı yazmadığımı da iyi bilirsin. Bu makaleleri yazmak hayatımda yaptığım her şey gibi çok zor olacak” (SLL 451).

Bir çırpıda yazıp bitirdiği bir gazete yazısı yok gibiydi, çünkü Steinbeck her zaman romancıydı; karakterler, sahneler ve konuşmalar kurguluyor, düzenliyor ve yaratıyordu; yer yer hayalî şeyler yaratıyor ya da fantastik öğeler katıyordu. Steinbeck’in hem makale ve denemeleri hem de haber yazıları her zaman edebi kurgu ile düzyazı arasındaki sınırdan dolaşır. 1930’larda “göçmenler meselesi” üzerine yazdıkları belgesel ve röportaj ağırlıklı olsa da, 1950’ler ve 1960’lardaki yazılarında Steinbeck ruhsal çözümlemeleri, anlatı ve kurgu tekniklerini gönlünce harmanlar, bunların bir kısmı o anki ruh halini yansıtan yazılar olabilir –aslında 1925 yılın-

da, kaleme aldığı haber metinleri gerçeklerden uzaklaştığı için *New York American*'daki muhabirlik işinden kovulmuştu– ama bazıları, 1930'larda Steinbeck'e yakın olan gazeteci Lincoln Steffens'in araştırmacı gazeteciliğinden esinlenmişti. Steffens hiç kuşkusuz Steinbeck'in politik akıl hocasıydı; 1935'te, yazarı, Monterey Peninsula'da saklanan grev örgütleyicileriyle mülakat yapmaya teşvik eden oydu. İlk başta aklında bir örgütünün biyografisini yazmak vardı, ama sonra vazgeçerek üç emekçi romanından ilki olan, *Bitmeyen Kavga'yı* (1936) yazdı. Ancak sahibi olduğu *New York Commercial Advertiser*'la, bir biyografi yazarının işaret ettiği gibi, "kişisel, edebi, doğrudan" olarak tarif edilebilecek "yeni tür bir gazetecilik" örneği veren Steffens belki de böylelikle Steinbeck'i "betimsel anlatı" okulunda eğitmiş oluyordu (Kaplan 82). İyi bir haber metni "yalnızca hayatı" içermelidir, diyen Steffens yüzyılın başında yalnızca New York'lu muhabirlere değil, 1930'larda onun Carmel'deki evine akın eden sürüyle Stanford'lı gazetecilik öğrencisine –ve 1935'te Steinbeck'e– de öğretmenlik yapmıştı. 1936'da Steinbeck "Hasat Çingeneleleri" adlı ilk haber dizisini kaleme aldığında, Steffens'in muhabirlere tavsiye ettiği gibi, olayları oldukları gibi "görmeyi" biliyordu.

Steinbeck 1936'dan başlayarak denemelerini kırka yakın gazete ve dergide yayımlattı. Birçoğu yeniden basıldı ve ülke çapında sayısız gazetede yeniden yayımlandı. Dört haber dizisi –ya da bunlardan parçalar– toplandı ve ayrıca basıldı: 1938'de *Their Blood Is Strong* (orijinal adı "The Harvest Gypsies"di ve 1936'da *San Francisco News*'ta yayımlandı), 1958'de *Bir Savaş Vardı* (orijinali 1943'te *New York Herald Tribune*'de basılan savaş yazılarıydı). 1948'de *Rusya Günlüğü* (bu yazıların bir kısmı 1948'de *Herald Tribune*'de yayımlandı) ve 1956'da "Un Américain à New York et à Paris" (1956'da, *Le Figaro Littéraire* için yazılmış denemelerin on yedisi). Steinbeck'in son kitabı, *Amerika ve Amerikalılar* bir dizi olarak *Long Island Newsday*'de yayımlandı. Gazeteler için yaptığı diğer dizilerse şimdiye kadar derlenmedi. Yalnızca *Le Figaro* denemeleri Fransızca bir kitapta toplandı ve bunun içinden sadece birkaç deneme Amerikan ve İngiliz dergilerinde yayımlandı. Steinbeck'in *Louisville Courier-Journal* için kaleme aldığı iki yazı dizisini pek kimse bilmez: Bunlardan biri Steinbeck'in 1956 yılındaki önseçim çalışmalarına ilişkin gözlemleri, diğeri de bir yıl sonra Avrupa'ya yaptığı gezinin notlarıdır. Ve 1966 ve 1967'de *Newsday* için kaleme aldığı "Alicia'ya Mektup-

lar” adlı en son ve en tartışmalı gazete yazılarını da bir yere yerleştirmek zordur. Bütün bu dizilerden seçmeler, *Rusya Günlüğü* hariç, bu kitapta bulunuyor.

Steinbeck dergiler için sık sık uzun makaleler yazıyordu. Dergi yazıları yazdığı dönemde, 1940’ların sonundan 1960’ların başına kadar, dergiler ailelerin önemli bir eğlence kaynağıydı. *Collier’s* gibi genel ilgi alanlarına hitap eden dergiler; makaleler, kısa hikâyeler ve dizi romanlar yayımlıyordu ve bunlara sık sık fotoğraflar, resimler, karikatürler ve köşe yazıları eşlik ediyordu. Savaşın sonra, bunun gibi popüler dergiler yayımladıkları roman ve öykü miktarını yavaş yavaş azalttı ve deneme yazılarının peşine düştüler. Gidilecek tatil mekânlarının ısıltılı resimler eşliğinde anlatıldığı gezi yazıları basan *Holiday* dergisi, Steinbeck’in birçok denemesini yayımladı; bunların ikisi onun en kişisel ve çarpıcı denemeleri olan “Salinas’ta Her Zaman Yapılacak Bir Şeyler Bulunur” ve “Sag Harbor’da Konuşma”ydı. Tirajı milyonları bulan *Collier’s*, *Holiday* ve *The Saturday Evening Post* sıradan Amerikalı okura hitap ediyordu ve fikirlerini ifade etmesi için Steinbeck’e mükemmel bir platform sağlıyordu. Steinbeck kelimenin tam anlamıyla bir entelektüel olmamakla birlikte, çevresinde gördüğü sorunlar üzerine, genellikle tutkulu bir biçimde kafa yoran, tam anlamıyla bir fikir adamıydı.

Steinbeck yalnızca şöhretinin değil, ABD’de ve bütün dünyada onun edebi gazeteciliğini hayata geçireceği yerler bulmakta hiçbir zahmetten kaçmayan yetkin ajansların da faydasını görmüştü. İşlerinin çoğu bu ajanslar tarafından ayarlanmış olsa bile, kendisi de birçok arkadaşı kanalıyla şaşırtıcı sayıda iş yaratmıştı. Bu dostlar arasında sıkı bir liberal ve *Louisville Courier-Journal*’ın yazı işleri müdürü olan Mark Ethridge, *Long Island Newsday*’in sahipleri Alicia Patterson ve Harry Guggenheim, *New York Herald Tribune*’ün kitap sayfası editörü Lewis Gannett ve *The Saturday Review*’ün editörü Norman Cousins vardı. Örneğin Steinbeck de, Cousins de liberaldi ve Birleşmiş Milletler’e tam destek veriyorlardı. 1950’lerin ortasında Cousins, Steinbeck’ten haftalık köşe yazıları istedi. Cousins, “Her sayısında bir Steinbeck yazısı basmak *SR* için önemli bir zafer olacaktı,” demişti (Benson 775), ama tam zamanlı gazetecilik yapmaya pek hevesli olmayan yazar bu teklifi geri çevirdi. Daha sonra “Serbest Editör” olarak çalıştığından, katkılarını kendisi belirleme imkânı oldu. 1950’lerden itibaren gazete ve dergilerle mümkün olduğunca bu

şartlarla anlaşma yapacaktı. İkinci Dünya Savaşı sırasında muhabir olarak Londra'ya ilk gittiğinde yaptığı gibi, düzenli yazı çıkarabiliyor olsa da, normalde her hafta bir yazı yetiştirme zorunluluğundan nefret ediyordu; bu yüzden neyi önemli görüyorsa onu yazmak üzere ucu açık anlaşmalar imzalamayı tercih ediyordu. 1965 yılında *Newsday* için yazılar yazmaya başladı, çünkü Harry Guggenheim ona, "Canın ne zaman isterse bir yazı gönder... Eğer istemiyorsan yazma," (3 Eylül 1965) demişti.

Steinbeck'in düzyazılarından ve edebi gazetecilik örneklerinden oluşan bu derleme kronolojik değil, onun ilgi alanlarının genişliğine ışık tutmak üzere, konularına göre düzenlendi. Her bölüme kısa bir giriş yazıldı. Yine de, bütün metin boyunca Steinbeck'in düzyazılarında hep göreceğimiz birkaç önemli nokta akılda tutulmalıdır: kendi gözlem ve yargılarına bağlılığı; hayatı boyunca objektif haber ilkesine sadık kalması; kararlı bir biçimde sıradan, bildik ve ihmal edilmiş ayrıntılara odaklanması; ve nihayet, idealizmi, doğruluktan şaşmaması ve haklının yanında olması.

Steinbeck'in gazeteciliği, liberal *San Francisco News* için mevsimlik işçilerin sorunlarını anlattığı yedi makalelik bir diziyi kaleme aldığı 1936 yılında başladı. 1943'te, savaşın yükünü taşıyanlara bir katkıda bulunma arzusuyla, *New York Herald Tribune*'ün savaş muhabiri olarak birkaç aylığına denizasırlı seyahatler yaptı. Savaştan sonra yine aynı gazete adına, Rusya gezisi hakkında bir dizi hazırladı ve bu yazılar 1948 yılında yayımlandı. Hepsi de kitap olarak derlenen bu üç yazı dizisi Steinbeck'in gazetecilik yapma güdüsünün özünü açığa çıkarır: insanları, mekânları ve olayları ilk elden gözlemlene ve onları mümkün olduğu kadar aslına sadık kalarak tüm boyutlarıyla anlatma. Steinbeck'in en iyi eserleri, olayı ya da şeyi kendi gözüyle tüm boyutlarıyla görerek onu belli bir bakışın içine yerleştirmesi sonucunda ortaya çıkmıştır. Bu, ister gezi yazıları ve savaş muhabirliği isterse 1956 seçim kampanyası üzerine yazdığı eğlenceli makaleler olsun, kabul ettiği her iş için geçerlidir. Örneğin, bu son işi kapmak için *Louisville Courier-Journal*'ın editörü Mark Ethridge'e yazmış ve Ethridge'in hatırladığına göre "parti kongrelerini haber yapma arzusu dile getirmişti". Sözleşmeli Gazete Editörleri'ne yazdığı bir mektupta, "Bu zamana kadar hiçbir ulusal parti kongresinde bulunmadım," diyordu. "Oraya gitmek istememin temel nedeni budur" (SLL 525).

Aynı dürtü onu sık sık denizaşırı seyahatlere çıkardı. Steinbeck'in, romanlarında güçlü bir yerellik duygusu uyandıran Batılı bir yazar olarak tanınmakla birlikte, denizaşırı seyahat etme isteğine karşı koyamadığı da aynı ölçüde doğrudur. Sık sık yaptığı Meksika gezileri ve 1940'lardaki savaş haberlerinin ardından 1950'ler ve 1960'larda seyahatlerini sürdürmüş, Fransa, İtalya, İngiltere ve İrlanda'ya gitmiş, son görevinde de İsrail ve Vietnam üzerine yazılar yazmıştı. Aylar süren gezilerini *Collier's*, *Holiday* ve *Esquire* gibi popüler dergilere yazdığı yazılara borçluydu. *Courier-Journal* ve *Newsday* için gezi yazıları yazmayı kabul eden Steinbeck, Avrupa'da bulunduğu sırada İngiltere'den *Punch* ve Fransa'dan *Le Figaro*'ya denemeler yazmıştı; Steinbeck her zaman olduğu gibi bu son işini de hevesle yerine getirmişti:

Burada, Fransa'da, insanlar her gün benimle mülakat yapmaya geliyor. Saatler boyu gazetecilerle vakit geçiriyor, onlara bir hikâyenin nasıl anlatılacağı, çerçöpün nasıl ayıklanacağı ve gereksiz şeylerin nasıl kırpılıp biçileceği konusunda yardım ediyorum. Acaba ben niye kendi gözlemlerimi kaleme almıyorum, niye harcadığım bu saatler için ücret talep etmiyorum ki diye düşündüm, yolumu bulurdum... [Buna belki de] Paris'te bir Amerikalı gibi bir başlık atılırdı – gözlemler, denemeler, sorular olurdu içinde ama her şey şaşmaz bir biçimde Amerikalı olurdu (SLL 480).

Ancak yazılarının Fransızcaya çevrilmek zorunda oluşu *Le Figaro* için yazma hevesini kırıyordu. Her yazdığını bir mücevher gibi işlemesi yetmiyormuş gibi, bunun üzerine bir de çeviri sürecinin eklenecek olması onu çok endişelendiriyordu. Sekreteri Marlene Gray, *Le Figaro*'nun önerdikleri de dahil olmak üzere çok sayıda çevirmen denedi ve her defasında hayal kırıklığına uğradı. Gray sonunda bu iş için meslekten bir çevirmen yerine başka bir yazar, yazılan şeyin yalnızca sözcüklerini değil ruhunu da yeniden üretecek birini buldu. Gray, Steinbeck'in olaylara bakışının böyle olduğunu ve altında "Steinbeck" imzası olan bir yazının böyle yazıldığını fark etmişti. Gerçekten de, "Steinbeck" tınısı ve "şaşmaz bir biçimde Amerikalı" yaklaşımı, ister Kaliforniya'nın küçük bir kasabası isterse Fransızların balık avlama alışkanlıkları üzerine olsun, bütün yazılarına damgasını vuruyordu; bunlar Amerikan ruhu taşıyordu.

Steinbeck'in yazılarının çoğunda, ama özellikle de *Sardalye Sokağı* ve *Sea of Cortez*'de, bütünsel olarak görme birincil amaçtı ama farklı görme biçimleri arasındaki bağlantıları bulmak da önemli bir motifti. Bu iki kitapta da bakış açısı her şeyin önüne geçer. İnsan zihniyle görebileceği gibi, yüreğiyle de görebilir. Örneğin, *Sea of Cortez*'in başında Steinbeck şöyle yazıyordu:

Gözümüzün erişebildiği her şeyi görmek, düşünebileceğimiz her şeyi düşünmek isteriz ve bu gördüklerimiz ve düşündüklerimizden, gözlediğimiz gerçekliği taklit eden bir model üzerine yapılar inşa ederiz. Biliriz ki, göreceğimiz, kaydedeceğimiz ve kurduğumuz her şey, tıpkı tüm bildiklerimiz gibi, önce yaşadığımız çağın ve ırkımızın kolektif baskısı ve akışının, sonra da kendi kişiliğimizin prizmasından geçerek çarpılır. Ama bunu bilmek, bizi bekleyen birçok tuzaktan kurtulabileceğimiz anlamına gelmez; kendi prizmamızla bağımsız şey, yani dış gerçeklik arasında belli bir denge sağlanabilir. Bu ikisinin birliği hem biri hem de diğ erinin katkısıyla pekiştirilebilir.

Steinbeck, hem burada hem de başka yazılarında, yazdığı her şeyin "nesnel"likten uzak olduğunu kabul eder, çünkü bunlar zorunlu olarak onun algılarının ve çağının rengini alır, "çarpılır." Bu yüzden, Sovyetler Birliği üzerine yazdıklarına kesin "o" görüş yerine, "bir" görüşü yansıttığını göstermek için *A² Russian Journal* başlığı atıyordu; ortalama bir Amerikalının, bir "turistin" gözüne görüldüğü haliyle Paris'i anlatıyordu; çatışmaya girmek üzere olan bir bombardıman uçağı mürettebatı üzerine yazan Steinbeck'ti. Steinbeck, Charles Kuralt'tan çok önce, az ya da çok *Yolda*'yı keşfetmişti. O, yazdığı şeye bağlanmasıyla sıradan bir gazetecilik yapmıyordu; o, haber yaparken her zaman duygularını da katıyordu ve ister kurgu, isterse düzyazı olsun, onu bize sevdiren de buydu.

Sea of Cortez'in yayımlanmasından yirmi beş yıl sonra, İsrail'e yaptığı ilk, yurtdışına yaptığı son gezi sırasında hâlâ bir okurun "Alicia'ya Mektuplar"da ne bulduğu sorusu üzerine kafa yoruyordu:

Sık sık merak eder ve kendime sorarım: Ne kadarını görüyorum ya da görebiliyorum? Burada gözlemimizin geçmişimiz ve deneyimlerimiz tarafından koşullandığını söylemeye bile gerek yok, ama herhangi bir şeyi

nesnel olarak gözlemleyebilir miyiz; bir şeyi bütün olarak, olduğu gibi görebilir miyiz? Ben her zaman kendimi olabildiğince nesnel bir gözlemci olarak görmekten hoşlanmışımdır, fakat şeylerin bütün kategorilerini gözden kaçırıp kaçırmadığımı da merak etmekten kendimi alamıyorum. Neyi kastettiğimi açıklamak için bir örnek vermeme izin verin: Alicia. Yıllar önce ABD Enformasyon Bürosu işini iyi yapan, tanınmış bir İtalyan fotoğrafçının masraflarını karşılayarak, ondan Amerika'ya gitmesi ve ülkemizin resimlerini çekmesini istemişti. Bir İtalyan'ın çektiği resimlerin İtalyanlar için değerli olacağı; çünkü bu resimlerin İtalya'ya ilginç gelecek şeyleri yansıtacağı düşünülmüştü. O zamanlar ben Floransa'da yaşıyordum ve resimler yayımlanır yayımlanmaz tamamını görme imkânım oldu. Adam Amerika'nın her yerini gezmişti ve biliyor musunuz, resimlerinde ne vardı? İtalya. Gittiği her Amerikan şehrinde adam bilmeden İtalya'yı aramış ve bulmuştu. Portreleri İtalyan'dı, manzaralarda da Toscana, Po Vadisi ve Abruzzi vardı. Gözleri aşına olduğu şeyleri aramış ve bulmuştu. ... Bu adam İtalya'ya benzemeyen Amerika'yı görmemişti; halbuki ne kadar çok vardı o Amerika'dan. Ve ben de güneye yaptığım bu şahane gezide neleri kaçırdım acaba diye merak ediyorum. Yalnızca Amerika'yı mı gördüm acaba? İtiraf etmeliyim ki, bunu yaptım. Bu nefes kesici dağları gezerken ve aşağıda buram buram yanan çöle bakarken ... kendimi, "Evet burası tam Teksas sınırı, şurası Nevada olmalı, orası da Ölüm Vadisi olabilir," derken yakaladım. ... Onları bildiğim bir şeyle özdeşleştirerek, bilmediğim şeylerle arama duvar çekmiş olmuyor muydum; onları görmemiş, hatta tanımamış olmuyor muydum? Onları algılamamı sağlayacak kolay bir yol olmadığından ... ne kadar ayrıntıyı, ne kadar inceliği kaçırdım acaba? (Newsday, 2 Nisan 1966)

Steinbeck'in gazeteciliğine baktığımızda, işini doğru ve hakkıyla yapmak, hiçbir böbürlenmeye kalkışmadan açık ve net olarak görmek isteyen birinin sicilini görürüz ve o kendi görüşünün kesin ve tümüyle doğru bir görüş olduğunu iddia etmez. Steinbeck her zaman, mümkün olduğunca önyargılardan arınarak insani bir bakış açısı yakalamaya çalışır; bir platformdan ya da müstahkem mevkinden değil, sokaktaki insanın dilinden konuşur. Ed Ricketts'in *Between Pacific Tides* kitabına yazdığı önsözde Steinbeck şunları söylüyordu: "Bu dünyada en heyecan verici şey gözlemden fikir yürütmeye ve oradan da hipotez oluşturmaya giden

yoldur. Bu yaratım sürecidir ve muhtemelen bildiğimiz en yüce, en doyurucu şeydir” (vi).

Dahası, Steinbeck tuhaf bakış açıları, küçük ayrıntılar, sıradan insanlar ve çoğu gazeteci tarafından genelde anlatılmaya değmez konularla ilgilenmekten büyük zevk alıyordu. 1965’te Max Lerner’a yazdığı bir mektupta gazeteciliğe heves etmesinin nedenlerini bir kez daha açıklayarak, neden “bu öldüren cazibeye kapıldığını ve köşe yazarları sürüsüne katıldığını” anlatıyordu:

Max, biliyorsun, uzun ve iyi bir yazı üzerinde çalışırken, her türden parlak ve sevimli fikir ve imge kafana üşüşür ya, işte öyle bir şey belki. Yazdığın şey neyse orada onların hiçbirine yer yoktur ve eğer gençsen, onları gelecekte işe yarasın diye bir deftere yazarsın. Ve bir daha onların yüzüne asla bakmazsın, çünkü onlar dalgaların dövdüğü bir kıyıdaki çakıl taşları gibi parlak ve canlıdır. Onları cebine doldurma arzusunun önüne geçemezsin. Ama eve geldiğinde hepsi kuru ve renksizdir. Hâlâ ıslakken ben birkaçını elime almak istiyorum (*Newsday*, 4 Aralık 1965).

Nihayet, Steinbeck’in toplumsal sorunlara ilişkin kaleme aldığı birçok yazıda, özellikle de düzyazılarını topladığı son eseri olan *Amerika ve Amerikalılar*’da belli bir gerilim hissedilir. Steinbeck bir şey vaaz etmez, okşar ve sever sadece. Gördüğü haliyle, hayatın küçük ama öğretici deneyimleri üzerine yoğunlaşarak yazar ve yazdıklarının arkasında bir ahlâkçı ve idealist vardır. Steinbeck hayatı boyunca bir idealist olarak kaldı; yani o şeylerin özünü, gördüklerinin arkasındaki anlamları ya da yapıları arayan biriydi. Hayatının son günü de yaptığı şey buydu: Amerika’yı yorumlamak.

Belki de ömür boyu sürececek kayıt tutmasını sağlayan şey 1930’larda Kaliforniya-Central Valley’de, dikkat çekmemek için döküntü arabasını bırakıp göçmenler arasına karışarak yaşadıklarıydı. Steinbeck, bütün manzarayı mümkün olduğu kadar doğru bir biçimde, demokratik bir gözle görebilmek için, sıradan insanları ve mekânları gözleyerek kendinden çok ötelere bakıyordu. *Gazap Üzümleri*’nde, Kaliforniya’ya doğru yola çıkan Joad’lara katılırken Casy’nin kendine biçtiği göreve tıpatıp uyuyordu. Steinbeck bu görevi meslek hayatı boyunca unutmadı: Olabildiğince açık bir biçimde bütünü görmek; beyniyle olduğu kadar yüreğiyle de görmek onu.